

Kröller
Müller

JARDIN D'ÉMAIL
JEAN DUBUFFET

‘EEN REMBRANDT VAN BETON’

Vraag museumbezoekers welk kunstwerk de meeste indruk op ze heeft gemaakt, en in negen van de tien gevallen is het antwoord *Jardin d'email*. Een 600 m² grote ‘tuin’ waarin je kunt rennen, liggen en spelen en waarin je je even in een andere wereld waant.

Maar deze onbetwiste publieksliefeling dreigt verloren te gaan. Alleen een kostbare duurzame restauratie kan het werk redden. Het Kröller-Müller heeft daarvoor jouw steun nodig. In deze brochure lees je hoe jij een deel van *Jardin d'email* kunt adopteren om de tuin te behouden voor toekomstige generaties.

‘A CONCRETE REMBRANDT’

Ask the museum visitors which artwork made the deepest impression on them and in nine out of ten cases the answer is *Jardin d'email*. A 600 m² ‘garden’ in which you can run around, lie down and play and where you can briefly imagine yourself in a different world.

But this undisputed visitors’ favourite is in danger of being lost. Only a costly, durable conservation treatment can save the work. For this, the Kröller-Müller needs your support. In this brochure you will read how you can adopt a part of *Jardin d'email* to preserve the garden for future generations.

INDRINGENDE KRACHT

Jardin d'email is een grote, grillig gevormde, ommuurde ‘tuin’ van gewapend beton, wit beschilderd met een patroon van slingerende zwarte lijnen. In de ‘tuin’ staan een ‘boom’ en twee ‘struiken’ van met glasvezel versterkt epoxyhars. De tuin ligt zo’n twee meter boven het maaiveld. Bezoekers klimmen via een trapje naar boven en stappen door een deur in de ‘boomstam’ de tuin binnen. Daar ontvouwt zich een oogverblindend landschap. Kunstenaar Jean Dubuffet hoopte dat bezoekers lang genoeg in *Jardin d'email* zouden blijven om de indringende kracht tot zich door te laten dringen. Oud-museumdirecteur Rudi Oxenaar omschreef het werk als een ‘ommuurde meditatie-tuin’.

Jardin d'email is een van de vier werken van Dubuffet die op monumentale schaal zijn uitgevoerd. De andere zijn *Villa Falbala* vlakbij Parijs, *Groupe de quatre arbres* in New York, *Tour aux Figures* in Issy-les-Moulineaux.

VOOR DE TOEKOMST

De 600 m² grote tuin dreigt verloren te gaan als niet snel gestart wordt met een omvangrijke restauratie. Het doel is om *Jardin d'email* te behouden voor komende generaties en het kunstwerk waar nodig terug te brengen in de staat zoals door Jean Dubuffet bedoeld. Met nieuwe materialen en technieken kan het werk beschermd worden tegen weer en wind en tegen de gevolgen van het intensieve gebruik. Met de restauratie is een bedrag van zo’n € 1,2 miljoen gemoeid.

Doe mee aan de restauratie. Adopteer tien - of meer - vierkante meter van de in totaal zeshonderd en zorg ervoor dat de *Jardin d'email* ook voor toekomstige generaties een onvergetelijke ervaring blijft.

INSIGHTFUL POWER

Jardin d'email is a large, irregularly shaped, walled ‘garden’ made of reinforced concrete and painted white with a pattern of meandering black lines. In the ‘garden’ stands a ‘tree’ and two ‘bushes’, made of fibreglass-reinforced epoxy resin. The garden is about two metres above ground level. Visitors climb a staircase and enter the garden through a door in the ‘tree trunk’. There, a dazzling landscape unfolds before them. Artist Jean Dubuffet hoped that visitors would remain in *Jardin d'email* long enough to experience the insightful power. Former museum director Rudi Oxenaar described the work as a ‘walled meditation garden’.

Jardin d'email is one of the four works by Dubuffet that were realized on a monumental scale. The others are *Villa Falbala* near Paris, *Groupe de quatre arbres* in New York, and *Tour aux Figures* in Issy-les-Moulineaux.

FOR THE FUTURE

The 600 m² garden is in danger of being lost if extensive conservation treatment is not started soon. The aim is to preserve *Jardin d'email* for future generations and, where necessary, to bring the artwork back into the condition that Jean Dubuffet intended. With new materials and techniques, the work can be protected from the elements and from the consequences of its intensive use. The conservation work involves a sum of around €1,2 million.

Participate in the conservation. Adopt ten – or more – square metres of the six hundred in total and ensure that *Jardin d'email* remains an unforgettable experience for future generations.

**'Het in twijfel trekken van de realiteit
– wat men gelooft werkelijk te zijn –
heeft iets stimulerends.'**

***'Bringing reality into question
– what people believe to be real –
has something stimulating.'***

Jean Dubuffet

JEAN DUBUFFET

Jean Dubuffet (Le Havre 1901-Parijs 1985) koos pas in 1942 definitief voor het kunstenaarschap. Daarvoor wisselde hij het schilderen af met het runnen van een wijnhandel in Parijs. Spontaniteit en het gebruik van ongebruikelijke materialen als zand, asfalt en textiel, zijn kenmerkend voor zijn werk.

Dubuffet vond de ware kunst niet in het officiële circuit van musea, galleries en verzamelaars, hij zag poëzie in het alledaagse leven. Hij was gefascineerd door speelse, instinctieve werken van kinderen en geestelijk minder begaafden, door Dubuffet 'Art Brut' genoemd. Deze onderstromen van de cultuur waren bepalend voor hem.

Zijn eerste vrijstaande objecten ontstonden in de zomer van 1966. Deze objecten, vaak gemaakt van polystyreen, beschilderde hij in zijn typische Hourloupe-stijl: grillige patronen in rood en blauw, afgewisseld met witte en gearceerde vlakken en zwarte slingerende contouren. 'Hourloupe' staat voor de kringels en tekeningetjes die hij gedachteloos al telefonierend maakte.

JEAN DUBUFFET EN HET KRÖLLER-MÜLLER

In 1968 zag directeur Rudi Oxenaar in Parijs een tentoonstelling van Dubuffets zogenaamde 'édifices': maquettes van Hourloupe-bouwwerken, waaronder de oorspronkelijke, 2 x 3 meter grote versie van *Jardin d'émail*. Oxenaar raakte daarna steeds meer geïnteriseerd door het idee om dit werk op monumentale grootte te realiseren in de beeldentuin van het Kröller-Müller Museum. Het besluit viel in 1972 en na anderhalf jaar bouwen was *Jardin d'émail* in 1974 een feit. Hiermee zette Oxenaar een belangrijke nieuwe beleidslijn van het museum in: voortaan werden kunstenaars gevraagd om werken speciaal voor de tuin te maken. En zo verbanden te leggen tussen natuur, architectuur en beeldende kunst.

JEAN DUBUFFET

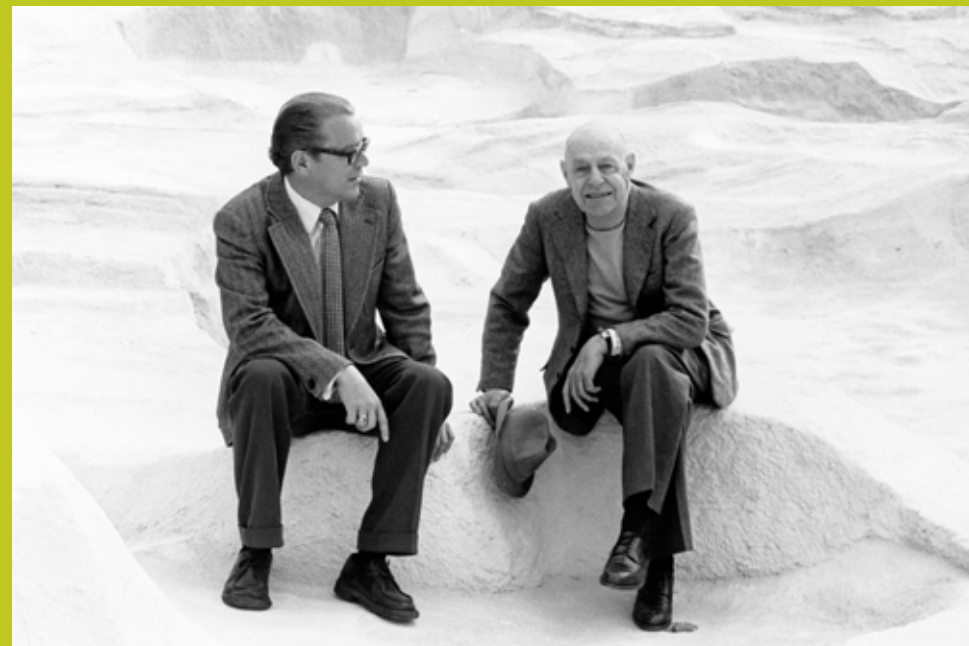
Jean Dubuffet (Le Havre 1901–Paris 1985) did not choose to devote himself solely to art until 1942. Before then he divided his time between painting and running a wine merchant's in Paris. Spontaneity and the use of unusual materials, such as sand, asphalt and textiles, are characteristic of his work.

Dubuffet felt that true art was not to be found in the official circuit of museums, galleries and collectors, he saw poetry in everyday life. He was fascinated by the playful, intuitive works by children and psychiatric patients, which Dubuffet called 'Art Brut'. These undercurrents of culture were defining for him.

His first free-standing objects were created in the summer of 1966. He painted these objects, often made of polystyrene, in his characteristic Hourloupe style: irregular patterns in red and blue, alternated with white and highlighted surfaces and black meandering contours. 'Hourloupe' stands for the doodles and drawings that he made without thinking while on the telephone.

Opening *Jardin d'émail*, 1974 (midden Rudi Oxenaar; rechts Prinses Beatrix, Prins Claus)

Rudi Oxenaar en Jean Dubuffet in *Jardin d'émail*, 1974

HET WERK IS BEGONNEN

Het werk om de tuin in volle glorie te herstellen is in volle gang. De restauratie is omvangrijk en complex. De totale kosten worden begroot op € 1,2 miljoen. Inmiddels heeft het Kröller-Müller € 1,1 miljoen bijeen kunnen brengen. De gehele restauratie moet voor de zomer van 2020 zijn afgerond. Om de restauratie tot een goed eind te brengen is steun nog steeds hard nodig!

ADOPTIE VAN DE TUIN

Je kunt tien vierkante meter van de *Jardin d'émail* adopteren door éénmalig € 5.000 te schenken of periodiek vijf jaar lang € 1.000. Het geschonken bedrag is geheel fiscaal aftrekbaar. Als 'mede-eigenaar' kun je natuurlijk zelf van de tuin genieten, maar je kunt ook iemand anders eigenaar maken, bijvoorbeeld een kind of kleinkind. Later kunnen zij dan ook op 'hun eigen stukje' *Jardin d'émail* staan! Met de adoptie van tien vierkante meter *Jardin d'émail* verwerf je de status van bronzen boeker van het Helene Kröller-Müller Fonds, de steunstichting van het museum, die in 2013 ter gelegenheid van het vijfenzeventigjarige bestaan is opgericht op initiatief van politicus Alexander Pechtold en actrice Johanna ter Steege.

Ga nu naar de website www.helpjardindemail.nl (of scan de QR-code) en kies een vlak van de *Jardin d'émail*. En registreer je meteen als boeker van het Helene Kröller-Müller Fonds. Ook bedrijven of vriendengroepen kunnen meedoen of speciale acties organiseren voor de restauratie.

THE WORK HAS BEGUN

Restoration work to return the garden to its former glory is in full swing. The conservation process is extensive and complex and involves a sum of around €1,2 million. The Kröller-Müller has so far raised €1,1 million. The entire conservation work must be completed before summer 2020, and its success rests on gathering enough financial support.

ADOPTION OF THE GARDEN

You can adopt ten square metres of Jardin d'émail for a once-only donation of € 5,000 or five donations of € 1,000 spread over five years. The donated amount is fully tax deductible. As 'co-owner' you can of course enjoy the garden yourself, but you can also make someone else the owner, for instance a child or grandchild. So later they can also stand on 'their own piece' of Jardin d'émail. With the adoption of ten square metres of Jardin d'émail, you acquire the status of Bronze Booker of the Helene Kröller-Müller Fund, the museum's support foundation, which was established in 2013 on the initiative of politician Alexander Pechtold and actress Johanna ter Steege to mark the museum's seventy-fifth anniversary.

Visit the website www.helpjardin-demail.nl (or scan the QR code) and choose a section of Jardin d'émail. And you immediately register as a Booker of the Helene Kröller-Müller Fund. Companies or groups of friends can also participate or organize special events for the conservation.

De realisering van *Jardin d'émail* was in 1974 een technisch hoogstandje. Maar door de complexe en destijds geheel nieuwe constructie ontstonden er al snel problemen: scheuren in het beton, schade aan de verf, verstopte afvoer en wateroverlast.

The realization of Jardin d'émail was an engineering tour de force in 1974. But due to the complex and at that time completely new construction technique, problems quickly arose: cracks in the concrete, damage to the paint, blocked drains and flooding.

HELENE KRÖLLER-MÜLLER FONDS

Voor meer informatie over het Helene Kröller-Müller Fonds kijk op www.kröllermuller.nl/steun-het-museum. Of neem contact met ons op via info@hkmfonds.nl of telefoon 0318-591241.

HELENE KRÖLLER-MÜLLER FUND

More information on the Helene Kröller-Müller Fund is available at www.kröllermuller.nl/support-the-museum. You can also contact us directly via info@hkmfonds.nl or phone +31 318591241.

OVER HET HELENE KRÖLLER-MÜLLER FONDS

Het Kröller-Müller Museum is het levenswerk van Helene Kröller-Müller. Tussen 1907 en 1922 koopt zij samen met haar man Anton Kröller bijna 11.500 kunstwerken aan. In 1938 opent Helene haar 'museumhuis', waardoor de collectie voor de toekomst én voor het grote publiek behouden blijft. In de zomer van 2013 is het Helene Kröller-Müller Fonds opgericht, als steunstichting van het Kröller-Müller Museum. Om projecten van het museum mogelijk te maken, die niet uit de museumexploitatie gefinancierd kunnen worden, maar van grote betekenis zijn voor het toekomstige publiek en de positie en reputatie van het museum. Iedereen kan via giften aan het Fonds het museum steunen en betrokken zijn bij de activiteiten van het museum.

De kunstwerken op hun best tonen; grote, spraakmakende tentoonstellingen organiseren; kinderen en jongeren laten ervaren dat je op kunst nooit uitgekeken raakt. Dat zijn de drie doelen die het Helene Kröller-Müller Fonds zich heeft gesteld. Concreet betekent dit dat het Fonds ondersteuning biedt aan belangrijke en kostbare restauraties, overzichtstentoonstellingen en educatieve projecten. De Gulden Boekers van het echtpaar Kröller-Müller doneerden jaarlijks aan het museum. De club van Gulden Boekers is ter gelegenheid van het vijfenzeventigjarige jubileum van het Kröller-Müller in 2013 in ere hersteld. Particulieren en bedrijven die het museum een warm hart toedragen, kunnen lid worden van zo'n exclusief gezelschap van begunstigers door Gulden Boeker, Zilveren Boeker of Bronzen Boeker te worden.

Begunstigers van het fonds verbinden zich aan het unieke Kröller-Müller Museum. Wereldwijd vermaard om zijn collectie, waarvoor de basis is gelegd door Helene Kröller-Müller. Met de collectie als vertrekpunt organiseert het museum onder meer succesvolle tentoonstellingen van 'klassiekers' als Theo van Doesburg, Georges Seurat, Barbara Hepworth, Jean Arp, Bart van der Leek en natuurlijk Vincent van Gogh. Met ruim 400.000 bezoekers per jaar is het Kröller-Müller het best bezochte kunstmuseum buiten de randstad. Het museum stelt bezoekers in staat te genieten en te ontspannen. Zonder wachtrijen, 'time-slots', bloktijden en andere beperkingen kom je in het Kröller-Müller driehonderdwaalf dagen per jaar dicht bij de kunst.

HET RESTAURATIEPLAN

De realisering van *Jardin d'email* was in 1974 een technisch hoogstandje. Maar door de complexe en destijds geheel nieuwe constructie ontstonden er al snel problemen: scheuren in het beton, schade aan de verf, verstopte afvoeren en wateroverlast. In de loop der jaren zijn gedeeltelijke aanpassingen en restauraties uitgevoerd, maar de problemen zijn nooit structureel aangepakt. Bovendien zijn door de ingrepen uit het verleden ongemerkt cruciale onderdelen van het werk aangetast, zoals het precieze verloop van de zwarte belijning. Ook is de originele 'huid' van het oppervlak onder de vele beschermende verflagen verdwenen.

De **eerste fase** van de restauratie bestaat uit het aanbrengen van een nieuw afwateringssysteem, waarmee het vochtprobleem structureel wordt aangepakt. De voornaamste uitdaging daarbij is om de nieuwe leidingen (vrijwel) onzichtbaar te integreren in de bestaande constructie en het oppervlak zo goed mogelijk intact te houden. Ook het gehavende beton moet worden gesaneerd, holle ruimtes en scheuren gevuld en gestabiliseerd. Dit deel van de restauratie is inmiddels succesvol afgerond.

De **tweede fase** van de restauratie bestaat uit het herstellen van het oorspronkelijke aanzien van het oppervlak, het aanbrengen van een nieuwe duurzame en slijtvaste verflaag en de reconstructie van de zwarte lijnen. Bij vroegere overschilderingen is niet overal de oorspronkelijke belijning aangehouden. Om weer zo dicht mogelijk bij Dubuffet's ontwerp te komen, wordt in deze fase van de restauratie nauw samengewerkt met de Fondation Dubuffet in Parijs en met Richard Dhoet, assistent van Dubuffet en destijds nauw betrokken bij de totstandkoming van zowel *Closerie Falbala* als *Jardin d'email*.

Deelproject binnen de tweede fase is de restauratie van de polyester sculpturen (de toegang, de boom, en de struiken) en het verbeteren van de omgeving van het kunstwerk, zoals de afwatering van het omringende terrein, de begroeiing en de padenstructuur.

'Jardin d'email heeft mijn leven veranderd. Ik was dertien jaar oud. Staande in de zwart-witte tuin ontdekte ik een nieuwe manier van kijken en denken. Het overkwam me, het was een schitterend moment.'

'Jardin d'email changed my life. I was thirteen years old. Standing in the black and white garden, I discovered a new way of looking and thinking. I was overwhelmed by it, it was a wonderful moment.'

Johanna ter Steege, actrice

Ontvang
een 3D-model
van 15 x 20 cm

*Receive a 3D model
of 5,9 x 7,9 inches*

Als bewijs van
eigenaarschap word je
de trotse bezitter van
een 3D-model van *Jardin
d'émmail* en natuurlijk
ben je eregast op de
feestelijke opening in
mei 2020.

*As proof of ownership you
become the proud owner of
a 3D model of Jardin d'émmail
and of course you will be a
guest of honour at the festive
opening in May 2020.*

www.helpjardindemail.nl

Kröller-Müller Museum
Houtkampweg 6
6731 AW Otterlo
The Netherlands

T + (0)318 59 12 41
F + (0)318 59 15 15
info@krollermuller.nl
www.krollermuller.nl